

Воронко Р. М.,

д.е.н., доц., професор кафедри аудиту, аналізу та оподаткування, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

Воронко О. С.,

к.е.н., доц., доцент кафедри аудиту, аналізу та оподаткування, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

***Анотація.** Розглянуто важливість показників ділової активності для оцінки ефективності діяльності підприємства. Досліджено сутність категорії "ділова активність" та визначено її як комплексне поняття. Дано характеристику структурної схеми управління розвитком підприємства з виділенням у ній підсистеми керівництва діловою активністю, яка передбачає прийняття управлінських рішень щодо забезпечення приросту обсягів виробничої й збутової діяльності. Ділову активність розглянуто як процес, що відбувається у динаміці, в межах якого реалізуються функції менеджменту і виконуються управлінські рішення. Визначено склад показників, які використовують для оцінки ділової активності в процесі проведення економічного аналізу. Ділову активність підприємства у фінансовій сфері запропоновано оцінювати з використанням коефіцієнтів оборотності засобів і джерел їх утворення. Розглянуто критерії якісної оцінки ділової активності і виділено відповідні її рівні для конкретного фінансово-господарського стану підприємства.*

Ключові слова: ділова активність, підприємство, економічний аналіз, оцінка, система управління, підсистема управління, показники ділової активності.

Voronko R. M.,

Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of the Department Auditing, Analysis and Taxation, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Voronko O. S.,

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department Auditing, Analysis and Taxation, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

BUSINESS ACTIVITY ANALYSIS IN THE MANAGEMENT SYSTEM OF AN ENTERPRISE'S DEVELOPMENT

***Abstract.** The importance of business activity indicators for assessing the enterprise's effectiveness are considered. The essence of the "business activity" category is investigated and defined as a complex concept. The structural scheme of the enterprise's management development with the emphasis on the business activity management subsystem, which involves the adoption of managerial decisions to ensure the growth of production volumes and sales, is characterized. Business activity is considered as a process occurring in the dynamics within which management functions are implemented and managerial decisions are executed. The list of the indicators used to assess business activity in the process of economic analysis is determined. Business activity of the enterprise in the financial sphere is proposed to be evaluated using coefficients of turnover of funds and sources of their formation. The criteria of qualitative estimation of business activity are considered and the corresponding levels for the specific financial and economic condition of the enterprise are highlighted.*

Key words: business activity, enterprise, economic analysis, estimation, management system, management subsystem, indicators of business activity.

Постановка проблеми. Забезпечення ефективного управління суб'єктом господарювання можливе за умови прийняття своєчасних і ефективних управлінських рішень, пов'язаних із використанням наявного ресурсного потенціалу. І залежно від того, наскільки оперативними та якісними будуть прийняті управлінські рішення, в кінцевому випадку й буде змінюватися фінансовий результат діяльності підприємства.

Важливим інструментом, який дає змогу побачити ефективність використання ресурсного потенціалу підприємства, є аналіз і оцінка його ділової активності. Особливо важливим є проведення такого аналізу в умовах нестабільної економіки, жорсткої конкуренції на ринку товарів, робіт і послуг, коли перед керівниками підприємств постає завдання не тільки зберегти наявні позиції у певному сегменті продажу, оперативно реагуючи та впливаючи на швидкозмінну ринкову ситуацію, а й визначитися на перспективу з можливостями розширення обсягів діяльності. Систематичний аналіз ділової активності підприємства дає змогу запобігти кризовим явищам у фінансово-господарській діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблем ділової активності як комплексної характеристики ефективності функціонування підприємств займалася низка вітчизняних та зарубіжних вчених. Значну увагу питанням сутності ділової активності підприємства та удосконалення методики її аналізу приділено у працях відомих зарубіжних і вітчизняних науковців, зокрема таких як О. М. Анісімова, Є. Ю. Антипенко, Ю. А. Бріггем, В. В. Варавка, М. П. Войнаренко, О. А. Гарасюк, О. О. Горошанська, Б. Є. Грабовецький, О. А. Гринькевич, М. Ю. Ігнатенко, Н. Б. Кашена, Г. І. Кіндрацька, Л. О. Коваленко, Р. О. Костирко, Т. П. Куриленко, Т. А. Лахтіонова, М. В. Мельник, Н. Л. Мешкова, Є. В. Мних, Ю. С. Піддубна, Т. В. Польова, Т. Г. Рзаєва, Ю. С. Цал-Цалко, А. Д. Шеремет та ін.

Незважаючи на значні напрацювання, питання аналізу ділової активності підприємств як у науковому, так і в прикладному аспектах висвітлені недостатньо, оскільки неналежна увага приділяється особливостям відновлення і забезпечення управління діловою активністю в нинішніх посткризових умовах господарювання й економічного розвитку. Потребують подальших досліджень теоретико-методичні аспекти комплексного підходу до оцінки ділової активності.

Постановка завдання. Метою написання статті є розгляд сутності категорії “ділова активність”, розкриття її характерних ознак, обґрунтування взаємодії різних видів активності підприємства та надання пропозицій щодо комплексного підходу до оцінки ділової активності в системі управління підприємством.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах євроінтеграційних процесів та посилення міжнародних економічних зв'язків перед вітчизняними підприємствами постає ціла низка питань, що потребують гармонізації з передовою практикою управління господарською діяльністю розвинених

країн світу. Одним із таких питань є аналіз ділової активності підприємства, значення якого полягає у формуванні економічно обґрунтованої оцінки ефективності використання ресурсів підприємства та у виявленні резервів їх зростання з метою прийняття виважених оперативних управлінських рішень та формування стратегії розвитку.

Особливо актуальною є об'єктивна оцінка ділової активності підприємств в умовах появи суб'єктів господарювання різноманітних організаційно-правових форм, оскільки основною метою їх діяльності є отримання прибутку і жоден з власників не може нехтувати потенційними можливостями збільшення доходу фірми. А виявити це можна тільки шляхом здійснення своєчасного й об'єктивного аналізу ділової активності та фінансового стану підприємства. Такий аналіз проводиться у тісному взаємозв'язку з дослідженням показників платоспроможності підприємства, які мають безпосередній вплив на його дохідність і рентабельність.

Для початку зупинимося на тлумаченні економічної сутності категорії “ділова активність”, визначенні її видів, організації та методичному забезпеченні аналізу цього показника. Доцільно зазначити, що застосування поняття “ділова активність” у вітчизняному фінансово-економічному аналізі пов'язане з широким використанням коефіцієнтного аналізу показників фінансової звітності, що притаманно раніше було зарубіжній практиці аналітичних досліджень.

У науковій літературі мають місце різні підходи до визначення ділової активності підприємства. Зокрема, О. А. Гарасюк та М. Ю. Ігнатенко вважають, що ділова активність підприємства оцінюється сукупністю кількісних та якісних параметрів (зростання економічного потенціалу підприємства, обсяги поставок на експорт, імідж підприємства, його соціальна і природоохоронна активність) [6, с. 63]. На думку Л. О. Коваленко та Л. М. Ремньової, ділова активність підприємства – це комплексна характеристика, яка втілює різні аспекти діяльності підприємства [12, с. 77]. Ю. С. Цал-Цалко вважає, що ділова активність підприємства формується за рахунок внутрішньої і зовнішньої ефективності [17, с. 40]. Внутрішня ефективність забезпечується організацією господарської діяльності, зовнішня – найкращим асортиментом готової продукції, товарів, робіт і послуг. За визначенням Г. Ю. Ткачука, ділова активність – це економічна категорія, яка характеризує економічну діяльність підприємства з позицій внутрішніх його змін і виявляється через зміну її інтенсивності у часі [16, с. 57]. Як бачимо, серед науковців немає єдності у визначенні ділової активності.

На нашу думку, ділова активність є комплексною категорією, яка виражається через систему взаємопов'язаних економічних показників із використанням для її оцінки визначеної сукупності кількісних та якісних критеріїв.

Аналіз ділової активності повинен здійснюватися з врахуванням ефективності здійснення господарської діяльності, яка поєднує у собі виробничу, фінансову та комерційну.

Управління діловою активністю є одним із важливих завдань керівництва розвитком підприємства, в рамках якого формуються позитивні результати й генерується ефективність операційної діяльності. На думку І. О. Бланка, управління діловою активністю в системі управління розвитком підприємства посідає одне з провідних місць, оскільки “генерує спроможність підприємства до зростання його вартості, що є головною метою функціонування суб’єктів господарювання” [5, с. 50].

Слід зазначити, що структурована схема системи управління розвитком торговельно-виробничого підприємства характеризується в науковій літературі як сукупність визначених підсистем (рис. 1) [11, с. 27].

Як бачимо, структурні елементи системи управління розвитком поєднують необхідність забезпечення підприємства коштами та майном, в отриманні позитивних результатів, у підтримці

стійкого положення й активного прояву виробничо-збутових та інших його потенційних можливостей.

В цілому ділову активність розглядають як процес, що відбувається у динаміці, в межах якого реалізуються функції менеджменту і виконуються управлінські рішення. Тому система управління виробничо-торговельним підприємством, що керується концепцією управління діловою активністю, має бути комплексом принципів, функцій, методів, які використовуються з метою прийняття оптимального управлінського рішення.

Варто зазначити, що серед загальних функцій управління діловою активністю виділяють економічний аналіз, який дозволяє покращити рівень планування та робить його науково обґрунтованим. Доцільно також погодитися з позицією науковців, які вважають, що тільки чіткі і грамотні рішення, прийняті на основі проведеного економічного аналізу, можуть забезпечити результат, який дозволить підвищити ефективність прийнятих управлінських рішень [7, с. 56].

Рис. 1. Структура системи управління розвитком торговельно-виробничого підприємства (складено на основі [11, с. 27])

Економічний аналіз є надійним інструментом для вирішення проблем оцінки ділової активності з використанням комплексу показників, а також для економічного обґрунтування рішень із інших проблем управління. Це дає підстави акцентувати на важливості економічного аналізу в системі управління діловою активністю підприємства, оскільки ефективна діяльність підприємства може бути забезпечена лише за умови раціонального обліку та аналізу використання усіх наявних в нього ресурсів.

Концепція управління діловою активністю підприємства передбачає групування усіх видів ресурсів, що використовуються в господарській діяльності у визначені сукупності: виробничі, комерційні, інвестиційні, управлінські, фінансові, маркетингові.

Одним із основних видів економічної діяльності підприємств є виробнича (операційна) діяльність, яка являє собою “сукупність дій працівників із застосуванням засобів праці, необхідних для перетворення ресурсів в готову продукцію...” [8, с. 44]. Складність в управлінні даною підсистемою, на думку окремих науковців, полягає в суттєвій залежності кінцевого результату від інших підсистем, що робить її менш керованою [9, с. 24]. Тобто виникає проблема синхронності та узгодженості операційної (виробничої) підсистеми з іншими підсистемами.

У зв'язку з цим ми вважаємо за необхідне забезпечити своєчасне надання керівникам різних рівнів оперативної інформації про проблеми, які виникають в інших підсистемах, щоб з урахуванням неї вони могли коригувати свої дії та приймати виважені управлінські рішення.

Ще однією важливою підсистемою управління діловою активністю виробничо-торговельних підприємств є комерційна. Вона зосереджена на управлінні продажем товарів, робіт та послуг, діяльністю з постачання виробничими ресурсами, торговельно-посередницькими операціями. Ефективне управління комерційною підсистемою гарантує успіх підприємства на ринках збуту продукції, робіт та послуг, що найчастіше проявляється у зростанні обсягів продажу.

Основне завдання управління інвестиційною складовою ділової активності полягає у спрямуванні інвестицій в ефективно діючу виробничу систему. Тому рівень інвестиційної активності на підприємстві залежить від якості організації виробництва. Також важливо зазначити, що ефективність інвестицій має набагато більше значення, ніж їхній обсяг [10, с. 464].

Наступним видом діяльності є управлінська, яка являє собою “сукупність напрацьованих історичним досвідом, науковим пізнанням і талантом людей навиків, умінь, способів, засобів, доцільних вчинків і дій людини в сфері управління” [15, с. 45]. Слід зауважити, що управлінська діяльність відзначається інтелектуальним змістом і характеризується її спрямованістю на вироблення, прийняття й практичну реалізацію управлінських рішень щодо набору кадрів, підвищення їх кваліфікації, моніторингу ринку праці, а також прогнозування потреби в них з урахуванням

перспектив розвитку підприємства. Процес управління даною підсистемою ділової активності охоплює аналіз діючої системи мотивації та розробку пропозицій з підвищення її ефективності. Крім того, на цю підсистему покладено відповідальність за якісний та кількісний склад персоналу.

Маркетингова складова ділової активності відповідає за просування продукції (послуг) на ринку. Управління цим компонентом повинно відбуватися не тільки в напрямках вибору ефективних та сучасних методів реклами продукції підприємства, оптимізації витрат на неї, а також на створення відповідного бренду, просування торгової марки, підняття соціальної відповідальності підприємства, створення системи зворотного зв'язку зі споживачем.

Отже, бачимо, що управління діловою активністю суб'єктів господарювання є комплексним процесом, ефективність якого залежить від взаємозв'язку та взаємоузгодження в управлінні її складовими.

Метою аналізу ділової активності підприємства є дослідження показників динаміки його поступального розвитку, швидкості обороту засобів та джерел їх формування, оцінка якісних параметрів його діяльності.

Здійснення аналізу ділової активності в системі управління надає можливість не тільки приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо пошуку, формування та ефективного використання ресурсного потенціалу виробничо-торговельних підприємств, а й виявляти резерви їх стійкого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності. Крім того, він забезпечує інформаційне підґрунтя для вироблення раціональних наукових висновків щодо порівняльної конкурентоспроможності підприємств.

Під час поточного аналізу в якості критеріїв ділової активності найчастіше використовують такі показники, як обсяг реалізації продукції, товарів, наданих послуг, прибуток, величина капіталу, авансованого в активи підприємства. При цьому обов'язково враховують так зване “золоте правило” економіки підприємства, згідно з яким прибуток повинен зростати більш високими темпами, ніж обсяг реалізації продукції та вартість майна підприємства. Це означає, що якщо темпи зростання прибутку випереджають темпи зростання обсягів продажу, то має місце факт зниження собівартості продукції як одного з основних факторів зростання прибутку. У випадку, якщо темпи зростання прибутку й обсягів реалізації продукції випереджають темпи зростання активів, то маємо свідчення ефективного використання цих активів. Звідси випливає загальний висновок, що виробничі витрати повинні знижуватись (оптимізуватись), а ресурси підприємства використовуватись ефективніше.

Наукові дослідження обґрунтовують необхідність оцінювання рівня ділової активності виходячи не тільки з суб'єктивних даних, а й застосування певного набору об'єктивних показників, у тому числі фінансових коефіцієнтів, з можливістю виведення інтегрованого кінцевого

показника, за яким можна присвоїти суб'єкту господарської діяльності певний рейтинг та порівнювати підприємства між собою.

Ділову активність підприємства оцінюють із використанням показників ефективності використання основних засобів, оборотних активів, робочої сили та ін. Показниками, які характеризують ділову активність підприємства у фінансовій сфері, є оборотність засобів і джерел їх утворення, яка розраховується з використанням таких коефіцієнтів: коефіцієнт оборотності активів (кількість оборотів, швидкість обороту) – розраховується як відношення виручки від продажу продукції до середніх залишків активів; коефіцієнт завантаження (величина активів, яка припадає на одиницю реалізованої продукції у грошовому виразі) – є оберненим до попереднього коефіцієнта; тривалість одного обороту в днях – відношення кількості днів у звітному періоді до коефіцієнта оборотності активів; коефіцієнт оборотності виробничих запасів (кількість оборотів запасів) – відношення собівартості реалізованої продукції до середніх залишків цих активів; коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (кількість оборотів дебіторської заборгованості) – відношення чистої виручки від продажу продукції до середніх залишків цієї заборгованості; коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (кількість оборотів кредиторської заборгованості) – відношення величини закупівель до середніх залишків цієї заборгованості; коефіцієнт оборотності власного капіталу (кількість оборотів власного капіталу) – відношення величини чистої виручки від продажу продукції до середніх залишків власного капіталу та ін.

Прискорення оборотності матеріальних оборотних активів сприяє вивільненню грошових коштів, вкладених у них, зменшенню величини їх запасів на складах і, як результат, зниженню витрат на їх зберігання, що у підсумку покращує фінансовий стан підприємства.

Використовуючи наведені коефіцієнти і додаткове інформаційне забезпечення, проводять також факторний аналіз змін, які відбулися в активах із визначенням величини економії чи перевитрат цих активів.

Якісна оцінка ділової активності може бути отримана шляхом порівняння діяльності досліджуваного підприємства з однотипними за сферою діяльності суб'єктами господарювання. В якості критеріїв оцінки ділової активності у цьому випадку можуть бути використані: ділова репутація підприємства як партнера, яка виражається позитивними перевагами його діяльності (популярність, престиж і стабільність на ринку товарів, робіт і послуг), сформованими у процесі господарювання; соціальна активність, яка полягає в активній участі за місцем знаходження підприємства у вирішенні завдань соціального характеру, пов'язаних із подоланням безробіття і соціального захисту населення, фінансуванням програм та об'єктів соціальної інфраструктури тощо; природоохоронна активність, яка реалізується через зменшення викидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище, фінансування різноманітних проектів із охорони

природних ресурсів, створення екологічно чистих виробництв та ін.

Кризове ринкове середовище спонукає до виділення за підсумками наукових досліджень трьох основних рівнів ділової активності, кожному з яких відповідає конкретний фінансово-господарський стан підприємства: 1) високий або достатній – стан нормальний (сприятливі умови для розвитку підприємства, збільшення темпів зростання оціночних показників ділової активності); 2) середній або задовільний – стан проблемний (погіршення фінансового стану підприємства, нестійка динаміка оціночних показників ділової активності); низький або незадовільний – стан кризовий (загроза банкрутства підприємства, негативна тенденція зміни оціночних показників ділової активності).

Таким чином, в умовах ринкової економіки саме ділова активність забезпечує в значній мірі стабільність фінансового стану підприємства, оскільки вона безпосередньо пов'язана з розширенням ринків збуту продукції, його діловою репутацією в бізнесовому середовищі, рівнем виконання плану за основними показниками господарської діяльності, величиною ефективності використання наявних і залучення нових ресурсів та стабільністю економічного зростання.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. З огляду на вищевикладене можна зазначити, що ділова активність підприємства є комплексною категорією, спрямованою на забезпечення раціонального використання ресурсів і рентабельної господарської діяльності. В умовах ринкової економіки саме рівень ділової активності є мірилом ефективності роботи підприємства. Показники ділової активності підприємства – це, перш за все, критерії розумного використання фінансових ресурсів, тому вони ідентифікуються як характеристики ефективності діяльності керівництва у фінансовій сфері.

Аналіз ділової активності підприємства, здійснюючи оцінку ефективності використання суб'єктом господарювання ресурсного потенціалу, формує необхідну інформаційну базу для прийняття управлінських рішень, спрямованих на досягнення позитивних результатів діяльності і створення сприятливого інвестиційного клімату, а також підтримання стабільного фінансового стану та забезпечення постійного розширення й зростання обсягів виробництва і реалізації.

Ділова активність підприємства в фінансовому аспекті проявляється насамперед у швидкості обороту його оборотних активів, відображає ефективність роботи підприємства по відношенню до величини авансованих ресурсів або щодо величини їх споживання в процесі виробництва.

Перспективними слід вважати напрями наукових досліджень із вдосконалення управління діловою активністю в різних умовах функціонування підприємства: визначеності (коли наявна однозначність щодо майбутньої ситуації) і невизначеності (коли виникає багатозначність щодо очікувань від майбутньої ситуації) з використанням потрібного інформаційного забезпечення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анісімова О. М. Аналіз ділової активності підприємства як системна оцінка ефективності використання власних ресурсів / О. М. Анісімова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/pirpr_2013_2_6.pdf.
2. Антипенко Є. Ю. Аналіз теоретичних аспектів ділової активності підприємства та існуючих підходів до її оцінювання / Є. Ю. Антипенко, С. М. Ногіна, Ю. С. Піддубна // Сталій розвиток економіки. – 2013. – №3. – С. 76-80.
3. Бригхем Ю. А. Финансовый менеджмент : учеб. пособ. / Ю. А. Бригхем, Л. С. Гапенски. – М. : Финансы и статистика, 1999. – 429 с.
4. Варавка В. В. Аналіз ділової активності як інструмент управління грошовими потоками підприємства / В. В. Варавка // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 2. – С. 184-191.
5. Бланк И. А. Управление финансовой стабилизацией предприятия / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр ; Эльга, 2003. – 246 с.
6. Гарасюк О. А. Проблеми щодо сутності поняття “ділова активність підприємства” / О. А. Гарасюк, М. Ю. Ігнатенко // Вісник КТУ. – 2010. – № 22. – С. 63.
7. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз : підручник для ст.-тів ВНЗ / Б. Є. Грабовецький. – К. : Центр навчальної літератури, 2009. – 256 с.
8. Гринькевич О. А. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління діловою активністю підприємств / О. А. Гринькевич, Г. І. Кіндрацька // Економічний аналіз. – 2010. – Вип. 6. – С. 215.
9. Заїкіна О. О. Роль показників ділової активності в оцінці управління підприємством / О. О. Заїкіна // Харчова промисловість. – 2008. – № 7. – С. 144-148.
10. Ефимова О. В. Анализ финансовой отчетности : учеб. пособ. / О. В. Ефимова, М. В. Мельник. – М. : Омега-Л, 2004. – 451 с.
11. Кашена Н. Б. Ділова активність підприємства: сутність та методика аналізу : монографія / Н. Б. Кашена, О. О. Горошанська, Т. В. Польова [та ін.]. – Х. : Видавництво Іванченка І. С., 2016. – 196 с.
12. Коваленко Л. О. Финансовый менеджмент : навч. посіб. / Л. О. Коваленко, Л. М. Ремньова. – [3-тє вид., випр. і доп.]. – К. : Знання, 2008. – 483 с.
13. Куриленко Т. П. Теоретичні аспекти визначення ділової активності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu_ekon/2009_6/ZMIST.htm.
14. Мешкова Н. Л. Оцінка ділової активності підприємства на макrorівні / Н. Л. Мешкова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 5. – С. 508-511.
15. Співак Ю. Ділова активність як важливий показник діяльності підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://naub.oa.edu.ua/2014/dilova-aktyvnist-yak-vazhlyvyj-pokaznyk-di-yalnosti-pidpryemstva/>.
16. Ткачук Г. Ю. Оцінка ділової активності підприємства / Г. Ю. Ткачук // Науковий вісник

Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки. – 2015. – Вип. 13. – Ч. 4. – С. 88-90.

17. Цал-Цалко Ю. С. Финансовый анализ : підручник / Ю. С. Цал-Цалко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.

REFERENCES

1. Anisimova, O. M. Analiz dilovoi aktyvnosti pidpryemstva iak systemna otsinka efektyvnosti vykorystannia vlasnykh resursiv, available at : http://irbis-nbuv.gov.ua/pirpr_2013_2_6.pdf.
2. Antypenko, Ye. Yu. Nohina, S. M. and Piddubna, Yu. S. (2013), Analiz teoretychnykh aspektiv dilovoi aktyvnosti pidpryemstva ta isnuuichykh pidkhodiv do ii otsiniuvannia, Stalyj rozvytok ekonomiky, vol. 3, pp. 76-80.
3. Brykhem, Yu. A. (1999), Fynansovyy menedzhment : ucheb. posob., Fynansy y statystyka, Moscow.
4. Varavka, V. V. (2008), Analiz dilovoi aktyvnosti iak instrument upravlinnia hroshovymy potokamy pidpryemstva, Aktual'ni problemy ekonomiky, vol. 2, pp. 184-191.
5. Blank, Y. A. (2003), Upravlenye fynansovoy stabylizatsyye predpriatyia, Nyka-Tsentr; El'ha, Kyiv.
6. Harasiuk, O. A. (2010), Problemy schodo sutnosti poniattia “dilova aktyvnist' pidpryemstva”, Visnyk KТУ, vol. 22, p. 63.
7. Hrabovets'kyj, B. Ye. (2009), Ekonomichnyj analiz: pidruchnyk dlia st.-tiv VNZ, Tsentr navchal'noi literatury, Kyiv.
8. Hryn'kevych, O. A. and Kindrats'ka, H. I. (2010), Informatsijno-analytychne zabezpechennia upravlinnia dilovoiu aktyvnistiu pidpryemstv, Ekonomichnyj analiz, vol. 6, p. 215.
9. Zaikina, O. O. (2008), Rol' pokaznykiv dilovoi aktyvnosti v otsinti upravlinnia pidpryemstvom, Kharchova promyslovist', vol. 7, pp. 144-148.
10. Efymova, O. V. and Mel'nyk, M. V. (2004), Analiz fynansovoy otchiotnosti: ucheb. posob., Omeha-L, Moscow.
11. Kaschena, N. B. Horoshans'ka, O. O. and Pol'ova, T. V. (2016), Dilova aktyvnist' pidpryemstva: sutnist' ta metodyka analizu: monohrafiia, Vydavnytstvo Ivanchenka I. S., Kharkiv.
12. Kovalenko, L. O. and Remn'ova, L. M. (2008), Fynansovyy menedzhment : navch. posib., 3 nd ed, Znannia, Kyiv.
13. Kurylenko, T. P. Teoretychni aspekty vyznachennia dilovoi aktyvnosti, available at : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu_ekon/2009_6/ZMIST.htm.
14. Mieshkova, N. L. (2015), Otsinka dilovoi aktyvnosti pidpryemstva na makrorivni, Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky, vol. 5, pp. 508-511.
15. Spivak, Yu. Dilova aktyvnist' iak vazhlyvyj pokaznyk diial'nosti pidpryemstva, available at : <http://naub.oa.edu.ua/2014/dilova-aktyvnist-yak-vazhlyvyj-pokaznyk-di-yalnosti-pidpryemstva/>.
16. Tkachuk, H. Yu. (2015), Otsinka dilovoi aktyvnosti pidpryemstva, Naukovyj visnyk Khersons'-koho derzhavnoho universytetu, vol. 13, pp. 88-90.
17. Tsai-Tsalko, Yu. S. (2008), Fynansovyy analiz: pidruchnyk, Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv.